







Ett hus på Mallorca

Mathilda Harjula

Examensarbete

Yrkeshögskolan Novia
Formgivning / Textil Inredning
2010



EXAMENSARBETE

Författare: Mathilda Harjula
Utbildningsprogram och ort: Formgivning, Åbo
Inriktningsalternativ/Fördjupning: Textil inredning
Handledare: Sari Nyman

Titel: Ett hus på Mallorca

Datum 16.01.2011 Sidantal Bilagor

Sammanfattning

Mitt examensarbete är en bok med inredningsidéer till min systers lanthus på Mallorca. Arbetet är inte en typisk inredningsplanering, tanken är att boken skall ge husets ägare idéer och inspiration till renoveringen och inredningen av huset. I inredningsplaneringen har jag tagit fasta på att försöka skapa mera ljus och rymd och att hämta inspiration och information ur den gamla österländska läran Feng Shui.

Förutom Feng Shui behandlar arbetet allmän fakta om belysning; ljusets betydelse i inredningen samt olika typer av ljuskällor och armaturer. Färger, både allmänt i inredning samt sett ur ett Feng Shui perspektiv, behandlas i ett eget kapitel.

Jag har arbetat systematiskt med informationssökning och sedan fördjupat mig i den. Den kreativa delen av arbetet utgör ungefär hälften. Informationskällorna har mestadels bestått av böcker men en del av informationen har jag fått tidigare under min studietid.

När det gäller mina inredningsförslag har jag försökt vara realistisk utan för den skall begränsa mig för mycket. Mina uppdragsgivare uppmuntrade mig att utgå från mitt eget tycke och smak, men jag har ändå försökt planera en sådan miljö som jag tror att ägarna skulle trivas i. Jag är nöjd med resultatet och hoppas att boken fyller sin funktion; så som en inspirationskälla.

Språk: svenska Nyckelord: inredning, inredningsplanering, ljus, Feng Shui, belysning, ljuskällor, armatur, inspiration

Förvaras: Examensarbetet finns tillgängligt antingen i webbiblioteket Theseus.fi eller i biblioteket.

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Mathilda Harjula
Koulutusohjelma ja paikkakunta: Muotoilu, Turku
Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot:: Tekstiili ja sisustus
Ohjaajat: Sari Nyman

Nimike: Ett hus på Mallorca

Päivämäärä 16.01.2011 Sivumäärä Liitteet

Tiivistelmä

Opinnäytetyökseni olen tehnyt sisustusideakirjan siskoni mallorcalaisesta maalaistalosta. Työ ei ole tyyppillistä sisustussuunnittelua vaan ajatuksena on että työstä omistajat saisivat ideoita ja inspiraatiota remonttiin ja talon sisustukseen. Sisustussuunnittelussa olen yrittänyt kiinnittää huomiota valon ja tilan luomiseen ja myöskin vanhasta itämaisestä Feng Shui- opista olen saanut inspiraatiota ja tietoa.

Feng Shui´n lisäksi työ käsittelee yleistä tietoa valaistuksesta; valon merkitys sisustuksessa ja erilaiset valonlähteet ja valaisimet. Värit, sekä sisustuksessa yleisesti ottaen että Feng Shui´n näkökulmasta katsottuna, käydään läpi omassa luvussaan.

Olen järjestelmällisesti etsinyt tietoa ja sitten syventynyt siihen. Työstä noin puolet muodostaa luovan osan. Tiedonlähteet ovat enimmäkseen koostuneet kirjoista mutta osa tiedoista olen saanut aikaisemmin opintojeni aikana.

Mitä sisustusehdotuksiini tulee olen yrittänyt olla realistinen kuitenkin liikaa rajoittamatta. Toimeksiantajani kehoittivat minua lähtemään omista mielipiteistäni ja maustani, mutta olen kuitenkin yrittänyt suunnitella sellaista asuympäristöä jossa uskon omistajien viihtyvän. Olen tyytyväinen lopputulokseen ja toivon että työni löytää paikkansa inspiraatiolähteenä.

Kieli: suomi Avainsanat: sisustus, sisustussuunnittelu, valo, Feng Shui, valaistus, valolähteet, valaisimet, inspiraatio

Arkistoidaan: Opinnäytetyö on saatavilla joko ammattikorkeakoulujen verkkokirjastosta Theseus.fi tai kirjastosta.

BACHELOR'S THESIS

Author: Mathilda Harjula
Degree Programme and city: Design, Turku
Specialization: Textile and interior
Supervisors: Sari Nyman
Title: Ett hus på Mallorca

Date 16.01.2011	Number of pages	Appendices
-----------------	-----------------	------------

Summary

This is a book with interior ideas for my sister country house on Mallorca. This Bachelor's Thesis is not a typical interior planning. The point is to give the owners of the house ideas and inspiration to the renovation and decoration of their house. In the interior planning I have concentrated on creating more space and light, and to gather information from the old eastern science Feng Shui.

The book also discuss common facts about lighting; the significance of the light in interior planning, different light sources and the choice of armature. Colors, both generally in interior planning and from a Feng Shui - point of view, is being discussed in a chapter of its own.

I have worked systematically with information research and then become more engrossed in it. The creative part of the Thesis represents about the half. I have found most of the information in books, but a part of the information I have gathered during my studies.

I have tried to be realistic considering my interior suggestions, without therefore setting too many boundaries. My "costumers" encouraged me to follow my own taste, but I have tried to plan an environment that I think the owners would enjoy living in. I am very happy with the result and I hope that this book fills its purpose; as inspiration.

Language: Swedish Key words: interior design, interior planning, light, Feng Shui, lighting, light sources, armatures, inspiration

Filed at: The examination work is available either at the electronic library Theseus.fi or in the library.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Inledning - mål, syfte och metod	1
2 Belysning	2
2.1 Ljus och inredning	2
2.2 Namn och begrepp	2
2.3 Ljuskällor och användningsområden	3
2.4 Att välja belysning	6
2.5 Att reglera belysningen	6
2.6 Ekonomi, underhåll och miljö	6
3. Feng Shui	7
3.1 Varför Feng Shui?	7
3.2 Chi - en universell kraft	7
3.2.1 Shar Chi	8
3.2.2 Chi och dess rörelse	8
3.2.3 Föremål som förstärker Chi	8
3.3 De fem elementen	10
3.3.1 Vatten	10
3.3.2 Metall	10
3.3.3 Jord	10
3.3.4 Eld	11
3.3.5 Trä	11
3.4 Yin och Yang - kontrasternas förhållande till varandra	12
3.5 Baguan - kartan som beskriver förhållandet mellan dig och ditt hem	14

4 Färger och Feng Shui	14
5 Rum för rum - mina inredningsidéer inspirerade av Feng Shui	19
5.1 Uppdragsgivarens önskningar	20
5.2 Hallen och trappan -inredningsplan	23
5.3 Vardagsrummet - inredningsplan	30
5.4 Köket - inredningsplan	36
5.5 Badrummet - inredningsplan	42
5.6 Sovrummet - inredningsplan	48
5.7 Arbetsrummet - inredningsplan	54
6 Avslutning	59
7. Källförteckning	60
8. Bildförteckning	60
9 Bilagor	62
9.1 Bottenritning med belysning	62
9.2 Bottenritning med belysning, loftet	63
9.3 Bottenritning med inredning	64
9.4 Bottenritning med inredning, loftet	65
9.5 Bottenritning med inredning, färg	66
9.6 Bottenritning med inredning, färg, loftet	67
9.7 Bottenritning under Bagua - kartan	68



Bild 1. Fotograf: Mathilda Harjula

1 Inledning

Idén till detta arbete fick jag på hösten 2009, när min syster berättade att hon och hennes pojkvän hade hittat ett hus i byn Artá på Mallorca som de gärna ville köpa. Hon visade bilder på huset, och förklarade att det var mycket som skulle behöva renoveras innan det gick att bo där.

Artá ligger nära Mallorcas nordöstra kust, ca. 55 minuter med bil från Palma. Byn är byggd på ett berg och är omgiven av vackra och varierande naturlandskap. I oktober 2009 hälsade jag på min syster i Artá, och såg då huset för första gången på riktigt. Det som slog mig var den enorma trädgården- 9000 kvadratmeter! Det lilla man såg av byggnaden pga. all grönska, var fint och mycket typiskt ”mallorcanskt” med sin beige/ terrakotta färg och träluckor vid fönstren.

När jag steg in i huset blev det mörkt – hur kunde någon bygga ett hus med så få fönster? När ögonen hade vant sig, uppenbarade sig emellertid en mysig interiör med roliga detaljer och lösningar. Den stora öppna spisen, loftet och öppningen till köket var sådant, som jag genast tyckte om. Ivrigt började både Nina och jag planera och diskutera hur man skulle kunna inreda, och vad som borde renoveras.

Någon dag senare när vi satt på ett café i Palma föreslog min syster att jag kunde göra en inredningsplanering till huset som mitt slutarbete. Först var jag tveksam. Inredningsplanering har inte fångat mitt intresse under studietiden och jag hade snarare tänkt att jag skulle planera mönster eller tillverka en textil produkt som mitt slutarbete.

Ju mera vi pratade om huset, desto mera ivrig blev jag ändå med mina idéer. Senare samma höst när min syster Nina och hennes sambo Carlos hade köpt huset, beslöt jag mig för att huset i Artá fick bli mitt inrednings- och slutarbetsprojekt. Att planera en inredning till det här huset kändes speciellt motiverande eftersom det behövs en grundrenovering, och naturligtvis också för att huset nu finns i vår släkt. Det faktum, att det är ett hus i Spanien, kändes nytt och utmanande.

Eftersom min syster och hennes pojkvän inte ännu i det skedet visste när de kommer att påbörja renoveringen, kändes det omotiverat att göra en traditionell inredningsplanering med exakta ritningar och kostnadskalkyler. Jag kom istället fram till att jag skulle göra en inredningsplanering som Nina

och Carlos kan hämta inspiration från, den dag renoveringen är ett faktum. Följande saker ville jag utgå från med min planering: en ”inredningfilosofi” och ett av problemen med inredningen av just det här huset.

Jag har länge varit nyfiken på Feng Shui och velat lära mig mera om det, men det var först när jag bestämde mig för att det skulle bli min inspirationskälla till slutarbetet, som jag tog reda på vad Feng Shui egentligen handlar om. Eftersom mina kunder i det här fallet är personer jag känner bra, så visste jag också att Feng Shui – filosofin skulle tilltala dem.

Det största problemet, eller utmaningen, som jag hellre skulle vilja kalla det, var det som först hade slagit mig – hur mörkt det var inne i huset. Eftersom man med hjälp av förvånansvärt enkla medel kan göra mycket för att åtgärda detta, så tyckte jag att det skulle bli intressant att planera inredningen med den här utmaningen i åtanke.

Jag började hela projektet med att samla så mycket foton av huset som jag bara kunde få tag på, för att färskna upp mitt minne av huset och börja se närmare på detaljer. Jag hade ingen möjlighet att besöka Spanien och huset ytterligare en gång, även om det förstås hade varit bra. Men hjälp av foton, en enkel bottenritning och minnesbilderna i mitt huvud tyckte jag dock att utgångspunkten var tillräckligt klar för att kunna börja söka den information jag behövde för att ta itu med utmaningen.

Den första veckorna fördjupade jag mig i litteratur om belysning, färger och Feng Shui. Medan jag läste, antecknade jag de kapitel som var relevanta för just det här projektet. Jag hade inga större problem att hitta information, snarare tvärtom. Det tog lång tid att plöja igenom alla böcker och välja ut det viktigaste ur dem. Genast efter att jag läst igenom en bok, renskrev jag mina anteckningar och på det sättet byggdes texten i mitt arbete upp bit för bit.

När jag hade fått en tydlig och informativ ”teorigrund” att stå på, både vad gäller belysning och läran om Feng Shui, gick jag över till planeringsdelen. Jag började med att göra tomma bottenritningar av huset och gick sedan över till att, rum för rum, beskriva hur jag hade tänkt mig inreda dem. Jag har stått fast vid en del idéer som jag hade redan innan jag började läsa om Feng Shui, men de flesta lösningar är de, som ur min Feng Shui- synvinkel, verkar vara de bästa alternativen.

2 Belysning

2.1 Ljus och inredning

Det är vanligt att belysningen inte är det första man tänker på när man inreder sitt hem, och man väljer då ofta lampor utgående från vilka som passar in i det övriga möblemanget. Bra att komma ihåg är dock att det inte är lamporna som är det viktigaste, utan själva ljuskällan och hur vi placerar den. När man inom inredning vill använda ljussättning för att skapa stämning och en känsla av rymd, är det viktigt att också komma ihåg ljusets motsats: skuggan. Det är samspelet mellan dessa kontraster som framhäver färger, former och strukturer samt skapar spänning och liv i rummet. (Slipher, Osvold 2004:5, 21).

Vi människor uppfattar ljus för att ljuset är elektromagnetisk strålning i ett våglängdsområde som våra ögon kan uppfatta. Själva strålningen är osynlig, den består av ett slags partiklar som kallas fotoner. I varje foton finns information i form av energi med en viss intensitet och längd. Så snabbt, att inte ens vårt medvetande hinner med, tolkar vårt synsinne informationen i fotonerna till synupplevelser av världen omkring oss. (Månsson 2003: 12).

Hormonutsöndringen i vår kropp av melatonin och kortisol, påverkas direkt av ljuset. De här hormonerna styr vår dygnsklocka. För lite ljus gör dig trött, då produceras för mycket melatonin. För att skapa den ultimata belysningen, behöver man i belysningsplaneringen ta hänsyn till rätt kombination av ljuskällornas färgtemperatur, belysningsstyrka och dagsljus. (Månsson 2003: 14).

2.2 Namn och begrepp

Ljufördelning och ljusnivå

Genom att förändra ljusstyrkan i ett rum bestämmer man hur rummets färger, kontraster, skuggor och känsla uppfattas. Starkare belysning ger klarare färger och svagare belysningen ger mjukare kontraster. Beroende på hur stor skillnaden mellan de ljusa och de mörka områdena i rummet är, har ögat



Bild 2. Fotograf: Mathilda Harjula

lättare eller svårare att anpassa sig. Av denna orsak är det bra att inte ha för stora ljusskillnader i ett rum eller möjliggöra höjning och sänkning av ljuset. (Månsson 2003: 22).

Ytfag och ljusfag

Vi upplever färger som kalla, varma eller neutrala. Tillsammans med ljuset är färgen den egenskap hos en ljuskälla som är lättast för oss att uppfatta. Vid val av ljusfag måste man fundera över vad rummet skall användas till, vilken stämning man vill skapa samt se över de färger som redan finns där. Om man skall utföra arbete av något slag i rummet, så är det bra om ljusfagen ligger så nära dagsljuset som möjligt.

Med fullfärgslysrör eller halogenlampa kan man skapa ett ljus som ligger nära dagsljusets färgspektrum. Det vi dagligen ser

omkring oss, är ett samspel mellan strålningen från ljuskällor och färger i vår omgivning. (Månsson 2003: 27).

Uplights och downlights

Med uplights riktar man ljuset uppåt och använder väggar eller tak, i rum med hög takhöjd, som en enorm reflektor och skapar på detta sätt ett mjukt bakgrundsljus. Eftersom uplights ger ett indirekt ljus som inte bländar, är de idealiska för arbetsrum vid dataskärmar. (Wilhide 1999:70-72). Armaturerna är diskreta men ger ett effektivt ljus. De kan vara både fasta och vridbara och monteras ofta i grupp.

Downlights kan byggas in i taket, men det är viktigt att följa säkerhetsföreskrifterna eftersom framförallt downlights med halogenlampor alstrar mycket värme. Downlights monteras med fördel av en elektriker. Downlights används också integrerade i köksskåp och ovanför arbetsbänkar. De har fått sitt namn för att armaturerna alltid belyser uppifrån. (Osvold, Slipher 2004).

Vajersystem och kontaktskenor

Vajersystem består av två parallella strömförande metallvajrar i vilka lågvoltshalogenlampor skruvas fast. Anläggningen kan monteras endera horisontellt i taket eller vertikalt på väggen. Beroende på vilken typ av transformator man kopplar till vajrarna, kan man ansluta nästan vilken typ av armatur som helst. (Osvold, Slipher 2004).

Kontaktskenor fungerar så att skenorna leder strömmen och lamporna kan monteras där de behövs med hjälp av en särskild anslutning. Man kan använda olika armaturer på en och samma skena, så länge de har den rätta adaptorn. (Wilhide 1999:80). Den största nackdelen med vajrar och skenor är att de lätt kan överbelastas.

2.3 Ljuskällor och användningsområden

Det finns många olika sorter av ljuskällor såsom glödlampor och lyster, och alla har olika egenskaper. Innan man väljer armatur skall man tänka på följande: hur samspelar dagsljuset med belysningen i rummet? Hur fördelar armaturen ljuset? Vilken typ av ljuskälla är den gjord för och vilka egenskaper har ljuskällan? Lampor som släpper ut ljuset runt om passar bäst i armaturer som sprider ljuset men döljer ljuskällan, såsom bordslampor med skärm eller taklampor. (Månsson 2003:39, Wilhide 1999:65).

Egenskaper som skiljer ljuskällor från varandra är:

Flimmer

Livslängd/ljusnedgång



Bild 3. Halogen- downlighter. Fotograf: Mathilda Harjula

Lysrör har vanligtvis en lång livslängd, men det beror på hur lampan hanteras. Om man tänder och släcker lysröret ofta, förkortas dess livslängd betydligt. Lysrörets kapacitet mattas gradvis av, men en glödlampa lyser med full styrka tills den slocknar. Man kan öka lampors livslängd genom att använda dimmer- funktion.

Ljusbyte/energieffektivitet

Färgåtergivningsförmåga

Färgåtergivningen anger på vilket sätt ljuset påverkar färgen på det föremål som belyses. Hur vi upplever föremålets färg, beror i sin tur på vilken våglängd ljuskällan har i färgspektrumet. (Wilhide 1999:170). Ra - indexet anger hur naturtrogna färgerna blir, och det avgörs av färgåtergivningsförmågan hos ljuskällan.

Ljusfärgen

Ljusets färgton definieras som dess "färgtemperatur" eller hur ljuset ser ut i förhållande till vitt. Ju högre färgtemperaturen är, desto kallare är ljuset. (Wilhide 1999:169).

Färgtemperaturen kan vara varmtonad, neutralt vit eller dagsljuslik. Vilken ljusfärg man skall välja beror på vad rummet skall användas till, vilken stämning man vill skapa och vilken färgsättning som finns i rummet. Artificiella ljuskällor kan bara efterlikna effekten av klart dagsljus. Ju vitare ljuset som belyser en färg är, desto lättare för oss är det att uppfatta färgen "korrekt". (Wilhide 1999:168).

Fiberoptik

Ljuset av fiberoptik kommer från en enda ljuskälla (t.ex. en halogenlampa). Från ljuskällan leds ljuset genom tunna fiberglas - eller akryltrådar. Ljuset följer trådarna och syns först när de kapas av. Fiberoptik kan med fördel användas som effektbelysning, de avger ingen värme och kan t.o.m. användas i vatten. Nackdelen med denna typ av belysning är att det krävs branschfolk för installationen. (Månsson 2003: 40-41; Osvold, Slipher 2004:10–14).

Glödlampor

Fördelarna med glödlampor är många, men de rekommenderas främst för hemarmatur. De är lätta att byta ut, billiga, avger en varm ljuston, lampan finns i många olika wattstyrkor (15 - 200 watt) och modeller och den går relativt lätt ljusreglera.

Till nackdelarna med glödlampan hör att den ger höga driftskostnader p.g.a. att den största mängden energi försvinner som värme. I slutet av 2008 beslöt EU att begränsa försäljningen av den vanliga glödlampan för att främja grönare och mer energieffektiva alternativ. Från och med september 2009 slutade man sälja matta lampor. EU definierar vilka lampor som förbjuds och när. Genom att sluta använda glödlampor, räknar man med att mer än en tredjedel av all elektricitet som används världen över kan sparas, och därigenom minska koldioxid-utsläppen. (Månsson 2003: 40-41; Osvold, Slipher 2004:10–14; Jägerhorn 2009).

Halogenlampor

Halogenlampor passar bättre som kompletterande effektbelysning än som allmänbelysning eftersom ljusutbytet inte är energieffektivt. Halogenlampor har dock en mycket bra färgåtergivning samt högre ljusutbyte och längre livslängd än

glödlampor. Med dimmer kopplat till halogenlampor kan man skapa en levande belysning, också på trängre platser såsom i skåp och under hyllor, eftersom lamporna har små dimensioner. (Månsson 2003: 40-41; Osvold, Slipher 2004:10-14).

Till nackdelarna hör det faktum att halogenlamporna blir mycket varma, det mycket intensiva vita ljuset och att de är komplicerade att byta ut. (Månsson 2003: 40-41; Osvold, Slipher 2004:10-14).

Reflektorlampor

Reflektorlampor kallas också för spotlights. Det som kännetecknar den här typen av lampor är att de kastar en ljusstråle av en speciell vidd, ljusstrålen av en spotlight är mindre än 30 grader. Reflektorlamporna är försilvrade på insidan för att kasta ljuset framåt.

Armaturer med två eller tre hopmonterade spotlights ger en bra centralbelysning. (Wilhide 1999:78-79).

Urladdningslampor

Urladdningslampor är ett samlingsnamn för kvicksilver-, metallhalogen- och högtrycks-natriumlampor. Kompakta urladdningslampor i låga effekter med hög ljuskvalitet, högt ljusutbyte och bra färgåtergivning kan användas som komplement till lysrör för allmänbelysning eller i stället för halogenlampor i effektbelysning. (Månsson 2003: 40-41; Osvold, Slipher 2004:10-14).

Lysdioder

Också här är fördelen en mycket lång livslängd: upp till 100 000 timmar. Vita färgdioder verkar vara på kommande, färgade har redan funnits länge på marknaden. Att enheterna är så små men ändå så effektiva, är också en fördel. (Månsson 2003: 40-41; Osvold, Slipher 2004:10-14).



Bild 4. Olika ljuskällor. Från vänster: halogenlampa, glödlamp, reflektorlampa och fiberoptik.

2.4 Att välja belysning

För att välja rätt armatur och ljuskälla till ett rum, finns det en del frågor man först bör ställa sig:

- Vad skall rummet användas till? Om rummet skall fungera för många olika aktiviteter, t.ex. som hjälpkök och hobbyrum, måste det finnas flera ljussättningsalternativ.
- Vem skall använda rummet? Vad har användaren för personliga önskemål och behov? Ljusbehovet ökar med åldern.
- Vilka färger och material finns i rummet? Mörka färger och få fönster kräver starkare belysning medan ljusa färger och många och/eller stora fönster redan förser rummet med en stor mängd ljus (Osvold, Slipher 2004:6).

2.5 Att reglera belysningen

Med hjälp av olika sorters ljusstyrningssystem kan man uppnå mesta möjliga energieffektivitet med belysningen i sitt hem. Om armaturen är försedd med ljusreglering, t.ex. med en s.k. dimmer, kan man lätt anpassa belysningen efter aktiviteten och/eller personerna i rummet. En dimmer kan styra flera ljuskällor individuellt. Den kan vara inbyggd i armaturen eller sitta som en strömbrytare på ledningen eller på väggen. (Månsson 2003:42; Osvold, Slipher 2004:16).

Andra sätt som man kan reglera belysningen på, är med hjälp av fotoceller som anpassar rummets belysning efter dagsljuset. Tidsstyrning kan t.ex. se till att elapparater slås av på natten och att huset är varmt när man kommer hem. (Månsson 2003:42; Osvold, Slipher 2004:16).

Det kan löna sig att montera en centralbrytare alldeles vid ingången till rummet/huset, så att man lätt kan bryta all ström till elapparater såsom tv, radio och belysning. (Månsson 2003:42; Osvold, Slipher 2004:17). Det viktigaste med styrsystem är att ljusstyrningen är lätthanterlig för alla.

2.6 Ekonomi, underhåll och miljö

Energianvändningen är det som kostar mest i en belysningsanläggning, därför kan man spara pengar genom att i planeringsskedet koncentrera sig på energisnåla produkter och flexibla styrsystem. (Månsson 2003:48).

Genom att underhålla armaturerna väl, försäkras man sig om att de ger tillräckligt med ljus under hela sin drifttid. På så sätt undviker man att använda fler armaturer än vad som egentligen behövs, och minskar således på energikostnaderna. Det lönar sig att jämföra olika alternativ för de belysningslösningar man planerar, eftersom varje produkt i en belysningsanläggning har en lite annorlunda livscykelkostnad (den totala kostnaden under hela livstiden för anskaffning, underhåll och energianvändning). (Månsson 2003:48–49).

Armaturer tillverkas vanligtvis av material som stål, aluminium, koppar eller plast. Vid tillverkningen belastas miljön av gjutning, olika mekaniska processer, energianvändningen, förpackningsmaterial och transporter. (Månsson 2003:44).

I belysningsammanhang står energianvändningen för hela 80 - 90 procent av den största miljöbelastningen, därför bör man ha en så energieffektiv belysningsanläggning som möjligt. Detta når man genom att underhålla anläggningen, noga planera belysningen, installera styr- och ljusregleringssystem samt genom att noggrant definiera vad rummet skall användas till. (Månsson 2003:44).

De flesta producenter, som tillverkar ljuskällor, har ett avtal med landets kommuner om el - avfallet,. Det innebär att konsumenterna har rätt att lämna in ljuskällor och armaturer, som inte längre fungerar, kostnadsfritt. Detta gäller också i Spanien. Det allra mesta av materialet återvänds, en del genom förbränning. (Månsson 2003:44).

3 Feng Shui

3.1 Varför Feng Shui?

Det lilla jag visste om Feng Shui räckte för att vilja ta reda på mera. Att hitta inspiration till en inredningsplanering är inte så svårt, speciellt inte när kunden i fråga är en person man känner bra. Jag ville ändå ha en teori att utgå ifrån, vilken skulle stöda mig i mina val i inredningen.

Som med all annan problemlösning tror jag att det är nödvändigt att 1. definiera problemet och 2. jämföra olika åtgärder för att hitta den bästa. Speciellt när det gäller inredningsplanering så finns det ofta många olika lösningar, lika många som det finns smak och tycke. Att hitta ett förslag som faller alla i smaken är inte det lättaste, men om man kan motivera sina förslag med hjälp av en lära som förefaller intressant för kunden, så har man kommit en bra bit på vägen.

Ofta vid inredningsbeslut följer vi känslan, det känns bäst att göra på ett eller annat sätt. Varför känns det bäst? Varför är det svårt att lägga orden på varför en sittplats känns bättre än en annan trots att stolarna är likadana? Feng Shui läran ger oss svaren på bl.a. dessa funderingar och informerar oss om att Feng Shui- inreda hem, påverkar oss positivt på många plan.

Feng Shui är en ca 3000 år gammal lära, som härstammar från den österländska kulturen. Den tros ha sin upprinnelse i Kina. Trots att många i väst har uppfattningen, att Feng Shui är något som baserar sig på andligt nonsens, har Feng Shui- läran vuxit sig till att bli omåttligt populär också hos oss. Faktum är att Feng Shui varken klassificeras som en filosofi eller vetenskap och allra minst som en trosuppfattning. (Winqvist 2003: 15; Hentschel 2005: 7).

Vad handlar läran då om? Feng Shui beskriver hur vi påverkas av vår omvärld - av färger, former och material, och av formationer i landskapet omkring oss. Det handlar också om hur vi påverkas av de synliga och osynliga energifält som omger oss. Grundprincipen i Feng Shui är att vi skall lära oss att leva i harmoni och samspel med vår omgivning och energin i den. (Agneta Nyholm Winqvist 2003: 15).

I följande kapitel kommer jag att kort berätta om de viktigaste faktorerna inom Feng Shui.

3.2 Chi – en universell kraft

Chi är en av de viktigaste faktorerna inom Feng Shui. Det är en universell kraft, en energi som finns i rörelse omkring oss i all materia, och även inom oss människor. En stor del av Feng Shui går ut på att placera saker på rätt sätt så att chi- kraften kan röra sig harmoniskt. Det optimala är när chi får flöda lugnt och harmoniskt runt oss. Om chi stannar eller rör sig för snabbt påverkas vi negativt. (Nyholm Winqvist 2003: 16).

Traditionell kinesisk medicin, qigong, Feng Shui och akupunktur bygger alla på samma grundprinciper om chi, energibanor som löper genom människans kropp. Även inom västerländsk medicin använder man sig av akupunktur, så alldeles främmande borde tanken om chi inte vara för oss. (Hentschel 2005: 13).



Bild 5. Fotograf: Mathilda Harjula

3.2.1 Shar chi

Shar chi skapas när en alldeles för stark chi kraft riktas mot oss, vilket i längden är ohälsosamt. Shar chi kan orsakas t.ex. av raka och vassa linjer och hörn som riktas mot oss. Därför är det bättre att ha runda speglar och bord än fyrkantiga. Föremål som finns ovanför oss kan också orsaka Shar chi. Sänglampor skall inte placeras ovanför ens huvud, framförallt inte lampor med spetsiga skärmar. Att sova under takbjälkar anses speciellt ogynnsamt men Shar chi effekten kan minskas genom att drapera bjälkarna med tyg eller hänga upp bambuflöjter. (Nyholm Winqvist 2003: 16; Hentschel 2005: 51-52).

3.2.2 Chi och dess rörelse

Inom Feng Shui strävar man efter att skapa en gynnsam miljö genom att titta på chi- flödet till hemmet, grindar, fönster och dörrar men också på hur chi- kraften flödar mellan rummen i hemmet. Byggnadens och trädgårdens positioner tas också hänsyn till, samt husets former och taket. Inomhus tar man i beaktande hur chi flödar genom hemmet i förhållande till trappor, fönster och dörrar. (Hentschel 2005: 13).

Feng Shui kan översättas till vind och vatten, betydelsen påminner om det sätt chi rör sig runtom oss men också om egenskaperna hos chi. Vatten drar till sig chi och får den att stanna upp medan vinden splittrar, skingrar och sprider chi. Genom att utöva t.ex. qigong kan man lära sig att förnimma hur chi rör sig. I sin bok Feng Shui rum för rum skriver Camilla Hentschel "Frågan handlar inte om huruvida chi finns eller inte, utan om hur väl vi lyckas använda chi till vår fördel". (Hentschel 2005: 15).

3.2.3 Föremål som förstärker chi

Det finns föremål och faktorer som anses förstärka, stabilisera, balansera och aktivera chi i ett hem. Avgörande är dock att föremålet i sig känns rätt för de som bor i hemmet, annars kan det ge motsatt effekt, alltså försvaga chi. (Nyholm Winqvist 2003: 41).



Bild 6. Fotograf: Mathilda Harjula

Ljus

Inom Feng Shui använder man ofta ljus för att höja energin på ett visst ställe. Alla former av ljus kan användas som Chi-förstärkare: elektriskt ljus, stearinljus, oljelampor och eldstäder. Bland lysrör är s.k. fullfärgslysror att föredra eftersom de innehåller färger ur hela ljusspektrumet. (Nyholm Winqvist 2003: 43).

Växter, och andra levande ting

Förutom alla andra goda egenskaper som växter kan ha, t.ex. luftrenande och rogivande, hör växter till de mest använda chi- förstärkarna. Växternas form har betydelse. Mjuka, rundade blad är att föredra framom vassa, spetsiga. I stort sett allt friskt levande förstärker chi i ett hem, men även "döda" ting från naturen såsom stenar och snäckor har chi- förstärkande egenskaper. Väl omhändertagna husdjur är starka chi källor. (Nyholm Winqvist 2003: 43).

Vatten

Inomhus- och utomhusfontäner är ganska vanliga i vår kultur. För att de skall fungera som chi- förstärkare är det viktigt, att du tycker om ljudet och att vattnet är rent. Det porlande ljudet skall inte vara för högt, eftersom det då kan bli stressande. Bilder av rinnande vatten kan fungera lika effektivt som verkligt porlande vatten. (Nyholm Winqvist 2003: 46).

Symboler

Användningen och betydelsen av symboler i ett hem skall vara personliga. Saker som inte används och som inte betyder något för oss, skall helst inte finnas i våra hem. Däremot kan livsbejakande symboler som betyder något för dig, fungera som starka Feng Shui- redskap. (Nyholm Winqvist 2003: 47-48).

Speglar

Inom Feng Shui tar man stor hänsyn till placeringen av speglar i ett hem. De positiva egenskaperna hos speglar är många. Med hjälp av speglar kan man förstora ytor samt hämta in och förstärka ljus. En spegel som placerats korrekt kan förstärka, aktivera, styra och få chi att cirkulera men om den placerats fel, kan effekten bli förödande. Enligt Feng Shui skall man aldrig sätta upp en spegel mittemot en dörr eller ett fönster, eftersom chi då slungas för snabbt från dörren eller fönstret till spegeln och sedan tillbaka. Andra saker, som är viktiga att tänka på när det gäller speglar, är att de skall vara hela, rena och gärna inramade för att minska på den negativa effekten av vassa, skarpa kanter och hörn. (Nyholm Winqvist 2003: 49-51).



Bild 7. Fotograf: Mathilda Harjula



Bild 8. Fotograf: Mathilda Harjula

3.3 De fem elementen

Enligt Feng Shui är all materia som finns i universum uppbyggt av fem element vatten, metall, jord, eld och trä. Elementen kallas ibland också för förvandlingstillstånd. De fem elementen symboliserar olika energier och all förändring i naturen sker i samspel mellan dessa energier. För att vi skall förstå hur vi påverkas av dem, måste vi lära oss var de finns och hur de samspelar med varandra. (Hentschel 2005: 16; Nyhom Winqvist 2003: 131).

I Feng Shui- läran sägs även våra kroppar vara uppbyggda av en kombination av kvalitéerna hos dessa fem element, och därför är det viktigt att de är i balans. Tanken är att balansen mellan elementen skall vara lika harmonisk i oss och i vår fysiska miljö, som den är i naturen. (Nyhom Winqvist 2003: 131).

I den österländska kulturen ligger de fem elementen i stort sett som grundstenar för hur man ser på världen, och man delar in mycket i antalet fem: fem sinnen, fem färger, fem smaker, fem former och fem ljud. Till exempel strävar man inom asiatisk matlagning till att maten alltid skall innehålla de fem smakerna sött, salt, surt, beskt och starkt. (Hentschel 2005: 17).

3.3.1 Vatten

Vatten är en oregelbunden form, som symboliserar rörlighet. Energin hos vattnet har positiva egenskaper såsom självkänsla, andlighet, mystik, stillhet och tillit till en högre kraft. Vatten representerar också en slags tystnad och mörker, som kan hjälpa oss att förstå livets skeenden. Om vattenenergin runtomkring oss är för stark, kan det leda till att vi blir passiva och oförmögna att strukturera våra liv. Ett för svagt eller icke existerande vattenflöde kan leda till svårigheter att hantera stress och ångestkänslor. Elementet vatten finns i svarta och mörka färgtoner, asymmetriska former, kristall, glas och speglar, i ytor som reflekterar samt i vattenarrangemang. (Hentschel 2005: 21; Nyhom Winqvist 2003: 134).

3.3.2 Metall

Metall representeras av halvmåne- och runda former. Ett balanserat flöde av metallenergi underlättar beslutsamhet och koncentration samt ger oss mental klarhet. Är energiflödet för



Bild 9. Fotograf: Mathilda Harjula

svagt kan det ta sig uttryck i svaghet och obeslutsamhet. Om vi däremot får för mycket metallenergi, kan vi få svårigheter med att kompromissa eller byta riktning i livet. Metallenergi strålas ur ljusa pastellfärger, vitt färgspektrum, cirklar, ovaler och bågar, stenar och ting av metall. (Hentschel 2005: 21; Nyhom Winqvist 2003: 133-134).

3.3.3 Jord

Kvadratiska, låga och rektangulära former representerar jordelementet. Det finns också i material såsom tegel, kakel och keramik. Energi som strålar i rätt mängd ur jordelement styrker egenskaper som sensualism, stabilitet, organisation, praktiskhet, hänsyn, medkänsla och uppriktighet. En alldeles för hög dos av jordenergi kan göra dig alltför disciplinerad, seriös och konservativ. Instabilitet kan däremot vara ett tecken på ett alldeles för svagt flöde av jordenergi. (Hentschel 2005: 21; Nyhom Winqvist 2003: 133).

3.3.4 Eld

Eldenergi finns i spetsiga former. Goda egenskaper i eldelementet är motivation, ledarskap, självsäkerhet, kreativitet, förväntan, entusiasm och dynamik. Brist på dessa egenskaper kan således orsakas av för få eldelement i din omgivning. Impulsivitet, ett överambitiöst beteende, aggression och otålighet kan vara tecken på för stark eldenergi. Det röda färgspektrumet utstrålar eldenergi. Likaså gör trianglar, pyramider, konformer, bilder/föremål som föreställer solsken, ljus eller eld, bilder/föremål som föreställer människor eller djur, husdjur samt allt ljus (stearinljus, elektriskt ljus, oljelampor m.m.). (Hentschel 2005: 21; Nyhom Winqvist 2003: 132-133).

3.3.5 Trä

Alla höga uppåtsträvande former symboliserar träelementet. Positiva egenskaper hos träenergin är öppenhet, inre vägledning, tillväxt, tålamod och uthållighet. För få träelement i din omgivning kan leda till brist på dessa egenskaper. Om träenergin är för stark kan du visa tecken på otålighet, hetsighet och känna dig överbelastad. Träenergi fås från det gröna och mellanblå färgspektrumet. Föremål såsom trä möbler, växter, lin- och rayontextilier, pelare- och stolpliknande former samt allt som föreställer växter eller blommor sprider träenergi. (Hentschel 2005: 21; Nyhom Winqvist 2003: 131-132).



Bild 10. Fotograf: Mathilda Harjula

3.4 Yin och Yang - kontrasternas förhållande till varandra

Många har säkert hört om begreppen Yin och Yang, men färre känner till vad Tai chi (bild nr.), den svartvita symbolen, står för. Tai chi illustrerar hur Yin och Yang borde balanseras. Den österländska filosofin bakom Ying och Yang betonar att livet är ett samspel mellan olika kontraster och kvalitéer och symbolen syftar på en optimal balans mellan dessa. Det kan jämföras med hur vi människor både har en manlig och en kvinnlig sida, och hur vi balanserar dem. Likaså betonar man inom Feng Shui att våra hem behöver balanseras mellan manligt och kvinnligt, mjukt och hårt, varmt och kallt samt ljust och mörkt. Hos en person vars kvinnliga sida är starkare (Yin) kan man se egenskaper som svårigheter att ta beslut och komma till handling. Problem med att vara smidig, lyhörd och mjuk kan bero på att personen i fråga har en starkare manlig sida (Yang). (Hentschel 2005: 35; Nyhom Winqvist 2003: 143).

När det gäller inredning måste man sätta ett objekt i relation till sin omgivning för att kunna se om det är Yin eller Yang. En stor svart soffa kan t.ex. vara Yang i ett annars varmt och ombonat rum, men Yin om soffan finns i ett stort, kallt rum med högt till tak. Begreppen är relativa och i ständig förändring. Ofta hittar man balansen mellan Yin och Yang bara genom att känna efter vad som känns rätt. Den optimala balansen mellan Yin och Yang, hittas i samspel mellan ens smak och personlighet samt den fysiska miljön runtomkring en. (Hentschel 2005: 35; Nyhom Winqvist 2003: 143).

I en del rum, såsom sovrum och vardagsrum, är det dock en fördel om endera Yin eller Yang dominerar. I sovrum, där vila, sömn och närhet är i fokus, skall Yin vara starkare. I arbetsrum eller vardagsrum däremot, är det till fördel att stöda Yang-kvalitéer såsom aktivitet och arbete.

Kvalitéer/egenskaper hos Yin är bl.a.: lågt, litet, horisontellt, blommönstrat, månen, jord, runt, ornamenterat, kurvigt, mjukt, bakåt, mörkt, kallt och feminint. Ying har följande kvalitéer: geometriskt, slätt, vertikalt, högt, stort, solen, himmel, rektangulärt, framåt, hårt, rakt, ljust, varmt och maskulint. (Nyhom Winqvist 2003: 144-145).

När man inreder ett hem, kan man försöka tänka på att balansera kontrasterna. Ett rum med låga möbler behöver en del högre möbler, ett mycket ljust rum behöver något som dämpar och ett rum med mest kantiga former balanseras upp

med runda former. (Hentschel 2005: 37).

Av de fem elementen är eldelementet mest Yang och eftersom eld är mest aktivt i söder, har ett rum som vetter åt det väderstrecket redan tillräckligt med Yang. För att ta in mera Yin kan man t.ex. måla rummet i jordtoner, vilka stabiliserar eldelementet samt inreda med "tung" möbler och gardiner. Ett rum med för mycket Yin är ofta mörkt p.g.a. för få eller små fönster. För att balansera upp ett sådant rum skall man använda glada, ljusa färger och former som drar energin uppåt. (Hentschel 2005: 38-40).



Bild 11. Fotograf: Mathilda Harjula

3.5 Baguan – kartan som beskriver förhållandet mellan dig och ditt hem

Bagua betyder "åtta triagram" och är ett slags redskap som används inom Feng Shui för att synliggöra relationer och förhållanden mellan dig och ditt hem eller sinsemellan personer i ditt hem. Baguan är formad som en oktagon med åtta riktningar som står för förmåga att få stöd i livet, framgång, kunskap, familjerelationer, barn, kreativitet, ekonomi, hälsa, karriär och kärlek. (Nyholm Winqvist 2003: 147-148, 152).

Genom att placera Baguan över en skiss av ditt hem, ser du vilka delar av hemmet som representerar respektive riktning på Baguan. I väst förenklas Baguan ofta till ett kvadratisk rutnät med nio fält, eftersom det då är betydligt enklare att avläsa den på våra västerländska hem. (Bild nr. 10). Om ditt hus inte är rektangulärt eller fyrkantigt, kommer det att sakna en del av Bagua kartan. I många fall tar detta sig uttryck i att personen eller personerna som bor i detta hem, saknar energi i det område, som inte finns i huset. Till exempel om läget för "stöd i livet" saknas, kan livet kännas tungt, ensamt och tomt på möjligheter. (Nyholm Winqvist 2003: 147-148, 152).

Rikedom	Framgång	Kärlek Relationer
Familjerelationer Hälsa	Frid Balans	Kreativitet Barn
Kunskap Självkänedom	Livsväg Karriär	Stöd i livet

Bild 12. Bagua- karta

4 Färger och Feng Shui

Det är inte bara genom ögonen som vi uppfattar färger. De vibrationer som färger ger ifrån sig, kan vi känna med huden. Det är därför som blinda människor kan känna skillnad på olika färger, de avger olika starka värmestrålningar. Rött har den längsta vibrationsvåglängden och violett den kortaste. (Nyholm Winqvist 2003: 119).

I Feng Shui är färgerna sammankopplade med de fem elementen. På samma sätt, som de fem elementen ständigt påverkar varandra i ett kretslopp, övergår färgerna från en färg till en annan. Grönt är en blandning av blått och gult. I läran om de fem elementen står grönt för trä, blått för vatten och gult för jord. I naturen behövs vatten och jord för att trä skall kunna växa. (Hentschel 2005: 26).

Av alla färger finns det otaligt många nyanser och brytningar mot andra färger, detta inverkar på hur vi upplever dem. En gul färg som bryter mot grönt anses ofta mera negativ än en gul färg som bryter mot rött. Detta beror sannolikt på att den röda tonen gör kombinationen mera "jordaktig" och därför mera lugn än den gul-gröna färgen. Enligt Feng Shui påverkar färger oss olika beroende på var i en byggnad de finns, och i förhållande till de olika väderstrecken. (Hentschel 2005: 28).

Grönt

Grönt representerar växande eller utveckling och balans, det är naturens och ungdomens färg. Grönt sägs också ha lugnande och helande egenskaper, och är därför en vanlig inredningsfärg på sjukhus och vårdhem.

Operationspersonal bär grönt för att färgen inte ger reflexer så som den vita färgen kan göra. Vi uppfattar färgen grönt lättast och det är också den färg som vi människor upplever som mest behaglig. Grönt påstås vara tankarnas och eftertänksamhetens färg. (Hentschel 2005: 30; Nyholm Winqvist 2003: 124; Snidare 1997: 14).

Inom Feng Shui symboliserar grönt välstånd och pengar, och kan därför vara bra att använda i rum där man vill förstärka detta. I ett rum där man vill uppnå aktivitet, skall den gröna färgen användas med försiktighet. (Hentschel 2005: 30;



Bild 13. Fotograf: Mathilda Harjula

Nyholm Winqvist 2003: 124).

Blått

Själslig frid, tillit och stillhet styrks av blått och färgen uppmuntrar också till själviakttagelse. Klokhet, de djupare känslorna och andlighet representeras också av blått. Färgen symboliserar vår längtan efter det intellektuellt stimulerande samtalet och längtan efter det rena. I kök och badrum är blått därför en vanlig inredningsfärg. I många Medelhavsländer målar man blått runt fönster och dörrar för att färgen lär skrämja bort insekter. Blått står också för längtan och vemod. (Hentschel 2005: 30; Nyholm Winqvist 2003: 125-126; Snidare 1997: 16).

Blått är vattnets färg och är absolut Yin inom Feng Shui. Även blåa färger fungerar lugnande och har i likhet med grönt en del helande

egenskaper. Färgen stimulerar sömn och vila men verkar hämmande på kärlekslivet, den är alltså inte idealisk att använda i sovrum. (Hentschel 2005: 30; Nyholm Winqvist 2003: 125-126; Snidare 1997: 15).

Rött

Den röda färgen står för eldelementet och är den mest aktiverande färgen av alla, den anses värmande och uppiggande. Klarrött är en mycket lyckobringande färg, enligt den kinesiska traditionen. (Hentschel 2005: 31).

Inom inredning skall man dock vara försiktigt med att använda rött eftersom den är absolut Yang och kan orsaka aggression och vara alltför stimulerande. Ett bra tips är att använda högst så mycket rött i inredningen, som färgen förekommer i naturen. Färgen stimulerar sexualitet, framgång, mod och styrka. (Hentschel 2005: 31; Nyholm Winqvist 2003: 122; Snidare 1997: 12).

Orange

Orange är en mycket intensiv och energisk färg, den förstärks framförallt mot en mörk bakgrund. Optimism, positiv utveckling, motivation och känslomässig balans- är alla sådana egenskaper som förstärks av den orangea färgen. Liksom blått och grönt stimulerar även orange hälsan. (Nyholm Winqvist 2003: 123; Snidare 1997: 18).

I inredningen lönar det sig att använda färgen i rum där man vill uppmuntra till kommunikation, t.ex. i vardagsrum och samtalshörnor. I kök och matrum ökar den orangea färgen aptiten samt stimulerar matsmältningen. Som inredningsfärg i hallen fungerar orange också mycket bra eftersom det är en social färg som signalerar välkomnande. (Nyholm Winqvist 2003: 123).

Gult

Gult representerar glädje, klarsynthet, organisation, disciplin, koncentration, frihet, uppriktighet och harmoni. Gult är en av tonerna hos jordelementet och förknippas med vårt intellekt och vår intelligens samt med relationer. Inom inredning är den gula färgen lämplig i de flesta rum förutom sovrummet, eftersom vårt intellekt snarare skall "dämpas" där och inte stimuleras. (Nyholm Winqvist 2003: 123-124; Snidare 1997: 12).

Lila

Lila är en kraftfull färg vars egenskaper påminner mycket om den blåa färgens. Intuition, självbehärskning, själviakttagelse, disciplin, lärande och medvetenhet symboliseras av den lila färgen. Ibland ses lila som tecken på konstnärlighet och bohemeri, och speciellt under 70-talet var det en mycket populär färg. (Nyholm Winqvist 2003: 126; Snidare 1997: 16).

Med lila detaljer, accessoarer och tillbehör kan man skapa effektfulla stämningar i inredningen men liksom rött skall den användas sparsamt. Om man däremot skall inreda ett meditationsrum, är lila ett passande färgval eftersom det är en andlig och i många kulturer högtidlig färg. (Nyholm Winqvist 2003: 126).

Brunt

Elementet jord representeras av den bruna färgen och symboliserar stabilitet. Vissa nyanser av brunt kan dock förknippas med stagnation, åldrande och död - såsom växter i naturen blir bruna när de dör. Man förknippar mättade bruna toner med värme och mjukhet, som nallebjörnen. (Hentschel 2005: 30; Nyholm Winqvist 2003: 129; Snidare 1997: 18).

I inredningen är det av stor betydelse vilken nyans av brunt man väljer. Framförallt äldre personer borde se upp med att omringa sig med

för mycket brunt. Liksom grönt, anknyter också brunt starkt till naturen och påminner oss om våra rötter och vårt ursprung. (Hentschel 2005: 30; Nyholm Winqvist 2003: 129).

Vitt

Vitt är en av de färger som står för metall-elementet och speciellt här i väst symboliserar vitt oskulden, det rena och obefläckade. I en del kulturer är vitt förknippat med ålderdom, i traditionell Feng Shui med döden. För många är vitt den färg som symboliserar fred och lycka.

Som inredningsfärg är vitt ofta ett säkert och lyckat val eftersom den framhäver föremål och andra färger. Den vita färgen sätter fart på energin, vilket kan vara eftersträvansvärt i en hall eller entré. Många föredrar mycket vitt i inredningen, men resultatet ger då ofta en kall och steril känsla. Varmare toner av vitt, som gräddvitt eller naturvitt, är alternativ för den som vill ha ett vitt, men ändå varmt hem. (Hentschel 2005: 31; Nyholm Winqvist 2003: 127).

Svart

Även svart kan symbolisera vatten, och i likhet med blått står svart för stillhet. Det är också av den orsak som svart bärs av nunnor och munkar. Betydelsen och symboliken av denna färg skiljer sig mycket i olika kulturer, men den har alltid skapat debatt. För en del människor står svart för sensualism och magi och för andra betyder den sorg. För mycket svart i inredningen kan få människor att känna sig nedstämda, men med eftertanke kan man skapa spännande kontraster och effekter med svart. (Hentschel 2005: 30; Nyholm Winqvist 2003: 127-128).



Bild 14. Fotograf: Mathilda Harjula

Grått

Grått uppfattas av många som en dyster färg, men faktum är att den har både den vita och den svarta färgens egenskaper. Grått symboliserar självbehärskning och oberoende och är kompromissens färg. Som med många andra färger, så kan egenskaperna hos olika gråa toner skilja sig mycket från varandra. Det finns gråa nyanser som är "jordaktiga" och har då egenskaper som påminner om den bruna färgens. Om man känner sig ensam, är en grå miljö inte bra att vistas i. (Hentschel 2005: 30; Nyholm Winqvist 2003: 128).

